VIII. évfolyam. Celldömölk, (Kis-Cell) 1906. julius 15. 29. szám.

Kemenesvidék

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KIS CZELL és VIDÉKE".) Megjelenik minden vasárnap. („KIS-CZELL és VIDÉKE".)

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre . . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtök.

Felelős szerkesztő: Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Celldömölk, „Sas"-szálloda, 5-ös számu szoba. — Ide intezendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemü küldemények.

Gazdasági feladataink.

— Irta: Dr. D. B. —

Kengeteg sok a teendőnk gazdasági [illegible] tellendülésére tekintjük, látjuk csak azt, hogy mennyit mulasztottunk eddig ezen a téren. csak példaképpen emlitjük fel, hogy Angliában tavaly 3980 uj reszvénytársaság alakult 109.896 579 font sterling alaptőkével. Németországban ugyanakkor 191 vállalat 386 millió márka alaptőkével.

Az iparfejlesztés körül nálunk is igen nagy feladat jut a pénzintezeteknek. Gyáralapitóink egy részének ugyanis legfőbb baja az üzleti forgótőke hiánya, a mely kerdés szorossan összefügg üzleti életünk egy másik nagy bajával: a könnlévőségek pontos behajtasának nehézségével. Addig is, mig kiskereskedőink és a vásárló közönség nagy része hozzá fog szokni ahhoz, hogy az üzleti tartozásoknak lehető legpontosabb kiegyenlitese nemcsak jogi, hanem egyuttal erkolcsi, becsületbeli kötelesség, mert hiszen — minden egyéb ethikai szempontról eltekintve — a gyáros, a nagykereskedő csakis üzletfelei pedáns pontossága mellett képes nagy vallalatát fentartani és fejleszteni, addig is pénzintézeinknek kellene minden érdemes és megbizható termelőt az eddiginél nagyobb mértékben támogatni hosszabb lejáratu hitel segitségével.

A kockázat a legtöbb esetben nem nagy és ellenértékének megfizetésére minden reális vállalkazó hajlandó is lesz. Az ily existenciák támogatására elsőrangu társadalmi és gazdasági érdek léven, penzintézeteinknek egymásközt folytatott csere utján módot kell találni az egészséges [illegible] sitására, mely mind két fél [illegible] lően biztositja.

A hazai ipar és kereskedelem megerősödése és fejlődése tekintetében igen sokat várunk az összes ipari és kereskedelmi érdekelt égeknek az árudőzsde keretében való összpontositásától. A gazdasági elemek és tényezők tomörülése, az érdekek kölcsönösségének és kölcsönhatásának fel ismerése, a mi az együttmüködés kikerülhetetlen eredménye, okvetlen meghozza majd a gyümölcseit.

Jól tudjuk azonban, hogy még a szükséges tőke, hitel és munkaerő létezése sem elégséges arra, hogy ipar és kereskedelem a kivánatos irányban és mértékben fejlődjék. Elengedhetetlen kellékei vannak még ennek az óhajtásnak és törekvésnek, amely kellékeknek, mint nélkülözhetetlen előfeltételeknek megtermése kormányunknak legsürgősebb kötelességei közé kell, hogy tartozzék.

Ilyen előfeltétel az ipartörvénynek rég kilátásba helyezett módositása, a melyhez a kereskedelmi kormány kebelében már minden szükséges előkészület megtétetett. Ilyen előfeltétel továbbá egy, minden jogos érdeket egyaránt kielégitő vasuti tarifapolitikai, ilyen a hiányzo vonalak kiépitése egyes fővonalokon kettős vágányok lerakása; ilyen előfeltétel a közlekedés lebonyolitásának gyorsitása és célszerü szabályozása, a vasuti üzleti rendtartás és üzletszabályzatnak a modern viszonyoknak megfelelő módositásával, valamint a helyi érdekü vasutakra vonatkozó törvénynek különösen oly irányban való revíziója, hogy a közgazdasági életünkben nagy szerepre hivatott harmadrangu vasutaknak épitése megkönnyitessék; ilyen az, hogy a székes főváros az ország minden részéből, az összes csatlakozások figyelembevételével, a lehető legrövidebb utirányban elérhető legyen, ilyen az, hogy a vasuti kocsik hiánya megszüntettessék, hogy az összes gyorsvonatok III. oszt. kocsiosztálylyal láttasanak el; hogy végre a vasuti bérletjegy kérdés az érdekelt körök igényeihez képest, minden bürokratikus nehézkesség kiküszöbölésével végleg megoldassék.

De nemcsak a vasuti közlekedésügy szorul reformokra. Vizi utaink még mindig nincsenek kihasználva. A Fiuméval való összeköttetés még mindig csak álom és ilyen a budapesti kereskedelmi és téli kikötő eszméje is,

Hasonlóképpen mi sem történik abban az irányban, hogy hazánk vize ereje kellőképpen kihasználtassék. Parlagon hever ez e páratlanul olcsó erő, amily oly könnyen és oly eredményesen pótolhatná nagy részben a gépek drága, nem mindig könnyen hozzáférhető erejét.

Semmikép sem zárkózunk el annak a felismerése elől, hogy mindezeknek az óhajtásainknak gyors megvalósitása igen nagy pénzbeli áldozattal jár. De viszont, ha te-

TARCA.

Kitárt ablakok.

Férjhez adták. Az anyja, mikor megigazitotta fején a mirtusz-koszorut, görcsös sirasra fakadt. A kis fehér leanyszobában mindenki sirt. A rokonság asszonyai vörösre dörzsölték a finom batiszt-kendőikkel a szemeiket s ebben a kétségbeesett környezetben a kis fehér arcu menyasszony ugy állt ott, mint egy mosolygó martir.

A kis Tarpataky Emmát eladtak. Egy kész halottnak eladtak, egy beteg embernek, egy mumiának, Korponay Lázárnak. De fogatai voltak ennek a mumiának, sürgő-forgó cselédsége és kétezer láne tiszamenti földje.

Mikor Korponay Lázár és immáron Korponayné Tarpataky Emma a templomból négyes fogatukon berobogtak a Tarpataki kuria lombokkal ékesitett, kőoszlopos kapuja alatt, a fiatal férjet négyen emelték le a kocsiról s ugy tették egy hirtelen felbontott ágyba. A tüdeje kinozta ujból, amely mumiává tette. Talán az izgalom ártott meg a gyenge tüdőnek. Erős köhögés fulasztotta az uj férjet. a testét kiverte az izzadtság. A köszvény is hozzájárult ehhez és Korponay Lázár nászéjszakáján az iszonyu kinoktól összezsugorodva. csunyán káromkodott.

A lakodalmas vendégek sietve menekültek a szomoru házból s a patyolat-arcu gyermekasszony hirtelen magára rántott pongyolában, lábán még a könnyü fehér menyasszonycipőben ott virrasztott az ura agya mellett s rémülten dugta be füleit, ha egy-egy keservesebb káromkodas verte fel az éjszakai csendet . . .

II.

Korponay Lázár és felesége fürdőre mentek. Valami eldugott erdélyi fürdőben huzódott meg a fiatal par, ahol nehéz illatu fenyves levegőnek kellett volna meggyógyitani a mumia romlott tüdejét.

Az esküvő utáni napon már vonaton ült a mumia és párja. A Tarpataky-család sietett megszabadulni a betegtől. Aztan meg minden jajszava ennek a nyomorult embernek kiáltó vád volt a szülőknek, hogy koporsóba zárták ime a gyermeküket.

A betegnek igen erős volt a hegyháti levegő. Mesterségesen készitett, fenyőillatos, hőmérővel regulázott levegőt szitt tehát s a vánkosokra záródó ajtókon a külső világból még egy paránya szivárgó sem tévedhetett be.

Korponay Lázár nehéz természetü ember volt. Nem türt meg senkit maga mellett, csak a feleségét. A halványarcu gyermek-asszonynak éjjel-nappal ott kellett virrasztani a káromkodó beteg mellett. A köszvényes lábára a borogatást kellett raknia, beteg tüdejének pedig az orvosságot készitení.

III.

Délutánonkint ugy alkonyat felé kiszabadulhatott egy kissé az asszony. A beteg ilyenkor egy órára elaludt. Az elkinzott asszony kifutott a fürdősétanyra és valahol egy félreeső padon kéjjel, mámorosan szitta az üde, virági latos. balzsamos levegőt. A kur-szalon fehérernyős terraszáról vidám ciganymuzsika hallatszott. A fiatal gyermek asszony eltünődve, ittasult lélekkel hallgatta s a szive gyorsan, érthetetlenül kezdett dobogni. Ismeretlen, csodálatos érzés feszitette a keblét. forró, perzselő hullámok borultak a szivére; sirva fakadt. Aztán sietve menekült vissza a betegszobaba.

A sétányon kiváncsi tekintetek kisérték leányos alakját, férfiak forró pillantásai simogatták gyöngéd, karcsu termetét. A szegény gyermek-asszony megérezte ezt és megrázkódott a gyönyörüségtől. Hallotta néha, amint halkan suttogták utána:

— Szegény asszony, be kár! . . .

Asszony. Ez a szó ugy megrázta. Miért asszony? Nem érti ezt. Ez a szó olyan sokat jelent. Mi az?

Benyitott a hőmérővel regulázott levegőbe, a betegszobaba. Talán azért asszony, mert ápolja azt a elohalott embert?

És másnap nem ment ki a sétányra. Levolt az ágyban [illegible] és azt kérdezte tőle:

— Anyám, miért vagyok én asszony? Magyarázd meg, mert ugy éget, gyötör, perzsel ez a kérdés. Miért, miért? Jár az valami gyönyörrel, boldogsággal, szenvedéssel. fájdalommal, Anyám! Te is asszony vagy, te tudsz erre feleletet adni. Ez a szó engem ugy megremegtetett. Mikor ezt a szót hallom, félek magamtól. Valami bűvös erő

kintjük, hogy egyrészt még mennyi közgazdasági reformot bir még el szegény hazánk és másrészt — a mint azt a hoszszantartott gazdasági és politikai válság időszaka tényesen igazolta — az erkölcsi áldozatoktól eltekintve, annyi anyagi áldozatot képes hazánk ősereje közgazdasági megrokkanás nélkül elviselni, rosszul alkalmazott óvatosságnak tartjuk, éppen a produktiv beruházások terén a nálunk évtizedeken át gyakorolt tulzott takarékosságot.

Mindenekelőtt és mindenkor szem előtt kell tartani azt, hogy az ilyen beruházások közvetlenül és közvetve mérhetetlen haszonnal járnak, hogy gazdasági életünket minden irányban, soha nem is sejtett mértékben fejlesztenék és ezzel az ország sok százezreinek állandó és jövödelmező munkát biztositanának, a mi egyértelmü a nyugalommal, a megelégedettséggel, a mivelődés fejlődésével, a polgári kötelességek érzetének megizmosodásával, az állami tényezők tekintélyének és befolyásának öregbedésével, a kivándorlás okainak megszüntével.

A tisztességesen megfizetett, jó bánásmódban részesülő munkásosztály pedig sokkal értékesebb kincse a hazának, semhogy azt még áldozatok árán is nem kellene megmentenünk az ország számára, nem is szólva arról a természetes állami és társadalmi kötelességről, hogy tőlünk telhetően javitunk ez érdekes és hasznos elem sorsán.

Csakis ugy, vagyis a jogosult igények kielégitése által vehetjük elejét a szocialistikus irányzat terjedésével járó veszélyeknek is, mert csakis az elégedetlen, különösen pedig a joggal elkeseredett, emberi jogaikban lépten-nyomon sértett emberek sorából kerülnek ki a társadalom felforgató elemei.

Mérhetetlen perspektivák nyilnak az ilyen gazdasági politika kapcsán, de csakis az ilyen nagyszabásu politika az, amely valahára kizökkent bennünket az eddigi rendkivül lassu és kicsinyes, a nagy szempontokat csaknem teljesen figyelmen kivül hagyó, inkább csak márol holnapig gondoskodó tevékenység kényelmes utjáról.

A tavalyi sajnos politikai viszonyok mellett, talán fölösleges is kiemelnünk, hogy gazdasági törvényhozásunk a dolog természeténél fogva a lefolyt esztendőben sem szabadult ki abból a kátyuból, amelybe évekkel ezelőtt bekerült. Mind az a sok üdvös terv, amelynek megvalósitását annyi esztendő óta hiába várja a kereskedővilág, nemcsak a maga egyéni érdekeinek megóvása végett, hanem az egész ország javára is — mert a jogos osztályérdek kielégitése mindenkire nézve érezteti üdvös hatását — még mindig a miniszteriumok irattárában várja a feltámadást.

Nem valósult meg a tisztességtelen versenyt megakadályozó és azt büntető törvény tervezete, pedig alig van törvényes intézkedés, amelyet ez idő szerint a kereskedelmi élet szempontjából fontosabbnak lehetne mondani, Mert a tisztességtelen verseny az, e fogalom tágabb értelmében, amely a becsületes kereskedő törekvéseinek annyiszor utját állja, a mely tisztességes kereskedelemnek néha gyógyithatatlan sebeket okoz, amely aláássa a kereskedő reputációját, tönkreteszi legrealisabb számitásait és olyan elemeket hoz felszinre, amelyeknek kiirtása nemcsak a kereskedőknek, hanem minden egyesnek jól felfogott kötelessége leend.

Mikor a tisztességtelen verseny kiméletlen üldözését követeljük, nemcsak a könnyen felismerhető kétséget fenn nem hagyó, tehát kevésbé veszedelmes esetekre gondolunk. Mi e fogalom alá minden olyan üzleti ténykedést vonunk, amely egyfelől a tisztességes kereskedőt sérti jogaiban, másfelől a nagyközönséget érdekeiben.

A tisztességtelen verseny körébe nemcsak a gyors vásárlásra való ingerlés számtalan módját sorozzuk, a »végeladás« és az »occasió« kürtölésétől, a »csak egy árral« dolgozó cégek üzérkedéséig. Ide sorozzuk a könnyelmü hitelezéssel üzött viszszaéléseket is, melyek megrontják a vevőközönség nagy részét és természetes következésképen lehetetlenné teszik, hogy a kereskedő saját kötelezettségének eleget tegyen.

Ide sorozzuk az üzlet átrukázásokkal üzött minden módját, a költött fizetésképtelenségeket és az ezek ürügye alatt keletkezett jogügyletek egész sorozatát, a fizetési határidők végtelen kitolását stb. stb. Ide sorozzuk a silány árunak drága áron forgalomba hozását, az árucikkek hamisitásának ezerféle változatait és a hamis mértékkel üzött visszaéléseket, amelyeket kiméletlen szigorral kellene üldözniök és megtorolniok nemcsak a hatóságoknak, hanem üzleti körökben a kereskedőknek, társadalmi téren pedig a nagyközönségnek.

A bizalommal visszaélő kereskedő nem érdemel semmiféle kiméletet, mert semmiféle enyhitő körülmény nem hozható fel melette. Ez az az axióma, a melyet a tisztességtelen verseny kiirtásánál szem előtt kell tartani.

Kiméletet csak az érdemel, aki önhibáján kivül jutott zavarokba és épen azért az ilyen szerencsétlenül járt tisztességes kereskedő érdekében óhajtandó, hogy minél hamarabb alkossa meg a törvényhozás a csődtörvény módositásáról és a csődön kivüli kényszeregyezségről szóló törvényeket, melyeknek tervezetei már közel másfél évtizeddel ezelőtt készültek el.

Mai törvényeink sokszor valóban feleslegs költségek okoznak adósnak és hitelezőnek egyaránt, midőn a drága csődeljárás meginditására kényszerittik az érdekelteket, noha közös érdek lenne egyrészt a csődeljárás előrelátható nagy költségeit és a hitelezők követeléseinek törlesztésére forditani, másrészt tisztességes existenciákkal a teljes anyagi pusztulástól és erkölcsi zülléstől megóvni, pedig a csődeljárás néha nem jár egyébb eredménynyel.

Ily módon nemcsak a kereskedővilág, hanem a társadalom sem sujtaná a tisztességes, önhibáján kivül tönkrejutott és a tisztességtelen fizetésképtelen kereskedőt egyaránt a kereskedelmi polgári halállal. Hanem, a kettőt egymástól szigoruan megkülömböztetve, mig egyfelől kérlelhetetlenől kivégezné a szélhámosokat. másfelől felsegitené ujabb hitelezés és egyéb irányban tanusitott bizalom által a vétlen egyént s ezáltal ismét besoroznák őt a tisztes kereskedők sorába, a ki, ha neki az idők folyamán kedvezne a szerencse, erkölcsi kötelességének ismerné, a tartozásaiból az általános egyeségkor neki elengegett hányadrészeket önszántából utólag restituálni.

Nemcsak emberbaráti és méltányossági szempontok, hanem közgazdasági érdekek is teszik kivánatossá az eljárás ismertetett módját. Ekként gondolkozik a kereskedővilág és a nagyközönseg Angliában és az északamerikai Egyesült államokban is.

---

van benne Anyám, valami láng, mely üszköt vet vérembe, fé ek, hogy őrültséget fogok elkövetni.

Anyám, kétségbeejtő kételyek kinoznak. Én nem vagyok asszony. Erzem, érzem! . . Mások hiába mondjak, hogy az vagyok, én nem hiszem. Mi az: asszonynak lenni?

Anyám, kérlek, könyörgök, követelem, felelj nekem: ugy-e nem vagyok asszony?

A levélre a következő valaszt kapta:

„Leányom, a nőnek többféle hivatása van. Neked a legnehezebb jutott osztalyrészül. Te asszony vagy! . . .“

Másnap ujra kiszaladt a sétányra a szerencsétlen gyermek-asszony. Ahogy a padon ült s a zenét hallgatta, mindegyre határozottabb lett benne valami vágy. Néha le szeretett volna borulni a virágos földre, hogy csokolja azt, virágillatba szeretett volna temetkezni, napsugarban fürödni . . . Valami földontuli, magasztos utan vágyott; valamit óhajtott, sóvárgott, — de hasztalan. Maga sem tudta, mit akar. Az erős vágyakozás heves fájdalmat okozott, keserves sirasra fakadt . . .

Szembe vele magas, csinos férfi állott meg. Merőn nézte őt s az arcan bamulat és hódolat tükröződött egyszerre. A gyermek-asszony ijedten ugrott fel. Remegve mélyedt tekintete a férfi égő tekintetébe és bizonytalanul, erőtlenül forditotta el a f jét.

És sietett a betegéhez.

Az orvos csendesen adta az utasitásokat az asszonynak:

— Asszonyom, a beteg állapota nagyon rosszra fordult. Ma van a válság. Ha a lázat kibirja az elgyengült szervezet, akkor meg van mentve. De vigyazni kell felettébb. A legkisebb ingerültség és vége mindennek. A csillapitó szereket méltóztassék folytonosan alkalmazni. A köhögés ingerli a beteget. A legparányibb légaramlat feltétlenül halálos. Erti? Ne járjon be senki.

Az orvos eltávozott.

— Szegény asszony! — mormogta magában, amint lehaladt a lépcsőkön. — Embertelenség ilyen teremtést egy mumiahoz láncolni.

Az asszony egyedül maradt betegével. — Figyelmesen megnézte, hogy jól záródnak-e az ablakok és az ajtók. Nem, nem juthatott ide, az orvossagos szagu, langyos levegőjü szobaba egy parányi szellő sem abból a külső, üde, tiszta, erős levegőjü világból.

A szenvedő, sápadt arcu gyermek-asszony megnyugodott. Odaült a férje ágya mellé és aggodalmasan hallgatta nehéz lélegzését

Korponay Lázár valságos órákat élt át. Arcán ott viaskodott az élet vágya a halal irtózatával. Olykor görcsösen randult meg az egész teste s hideg, verejtékes kezével megrágadta a felesége karjat.

S az asszony ekkor is arra gondolt:

— Hat ez az asszonynak lenni?

A vankosokra záródó ajtó levélnyilásán egy fehér lap hullott be. Az asszony gépiesen vette fel a levelet, de aztan felnyitotta. Neki volt cimezve és igy szólt!

— „Asszonyom! Hallgasson meg! Hetek óta vagyok az árnyéka. Ön ismer engem. Én vagyok az, akitől minden nap megfutamodik, de akivel azért minden nap talalkozik. Én tudom, hogy ön nem gyülöl engem. — Én pedig imádom önt.

Asszonyom! Ne zárkózzék be egy koporsóba azzal az emberrel, aki nem is férje. Önnek élnie kell. Hallgasson hát rám. Én boldoggá tudnam tenni. Ami gazdagság szivemben van, mind önnek adom. És ön, azt hiszem, ebben szegény.

Asszonyom, hallgasson meg, könyörgöm!“

A szenvedő gyermek-asszony reszketve ugrott fel. Vadul szoritotta szivéhez a levelet és gyülölettel, elkeseredve nézett férjére. Korponay Lazár állapota épen a válság forduló pontján állott.

Az e kinzott asszony most tudta, hogy milyen vágy volt az, mely olyan sokáig sorvasztotta. Igen, élni, élni akart; — szeretni és szerettetni.

Lángoló, haragvó tekintettel nézett a lázában vonagló mumiára s aztan vad, erős elhatározással odarohant az ablakhoz és felszakitotta.

A kurszalon terraszáról vidám, pattogó zene hangzott fel; hideg, erős, üde légáram süvitett be a szobába s a fagyos, mégis oly tiszta levegőben miként ha szarnyak csattogását hallották volna mind a ketten. A mumia és a párja.

Vajjon mi suhant be a kitárt ablakon? A szerelem . . . Vagy a halál? . . . Vagy tán mind a kettő . . .

Pakots József.

UJDONSAGOK.

— **Ezüstmisés plébános.** Szedmak Lajos kemenesmihályfai plébános a héten ünnepelte pappá szentelésének 25 éves évfordulóját. Ebből az alkalomból Szedmák Lajos plébános a celldömölki apatsági templomban szerdan misét mondott, melynél Palinkás Géza sági esperes-plébános, dr. Szinek Izidor celli plébános és Szabó Imre kemenesmihályfai káplán segédkeztek a jubiláló plébánosnak. Őszintén kivánjuk, hogy az aranymiséjét is megérhesse Szedmák plébános ur.

— **Népünnepély.** Boldogult Hollósy Jusztinián volt dömölki apát emlékére évenkint rendezni szokott népünnepély az apátsagi majornál a jövő vasárnap fog megtartatni.

— **Öngyilkosság.** Ligeti Kálmán volt pinkafői borbély, kinek ott jó forgalmu üzlete volt, de a mult évben eladta s azóta az ország több részén megfordult, a mult héten a Gyöngyös vizébe ugrott s belefulladt. Holttestét Herénynél fogtak ki s pénteken temették el. Ligeti Kalman legutóbb Celldömölkön lakott, itt tartózkodosa hat hétre terjedt. Itt is keresetforrás nélkül volt [illegible] meglevő csekély pénzéből éldegélt. Utóbbi időben már igen el volt keseredve, banatában [illegible] mulatott s ilyenkor mindig az öngyilkosságot emlegette, amit végre is hajtott. A szerencsétlen [illegible] jó modorával itt is számos barátot szerzett magának, kik mély részvéttel vették szc [illegible] hirét.

— **Tüzoltók mulatsága.** A celldömölki önk. tüzoltó testület augusztus hó 5-én a Korona-vendéglő kerthelyiségében felszerelései gyarapitasára zártkörü táncvigalmat rendez. A mulatság kezdete délután 4 órakor. Belépő személyjegy 1 korona, családjegy 3 korona. Egyenruhás tüzoltóknak a belépődij 50 fillér.

— **A főszolgabirói hivatalból.** Jakab Bódog járási főszolgabiró négy hétre terjedő szabadsága holnaptól kezdődik; Takách Márton szolgabiró augusztus 16-án megy 4 heti szabadságra.

— **Gépészmérnöki oklevél.** Gouth János, Gouth György kemenesszentmártoni birtokos, járási utbiztos fia a budapesti műegyetemen kitünően vizsgázott s gépészmérnöki oklevelet nyert.

— **A tüzfelügyelői vizsgálatot** a járás területén Palovits József tüzrendészeti felügyelő már befejezte s jelentését beterjesztette a főszolgabirói hivatalhoz. A jelentés szerint a járás területén a tüzoltó-egyleteknél mindenütt rend van, itt-ott némi pótlások eszközlendők.

— **Püspöki körlevél.** István Vilmos dr. megyéspüspökünk most adta ki az V. számu körlevelét. — A körlevélben összefoglalja az elmult félév nevezetesebb egyházmegyei eseményeit, részvéttel emlékezik meg Stegmüller Károly nagyprépost elhunytáról, utasitásokat ad a lelkigyakorlatok tartására nézve, miniszteri rendeleteket közöl s végül könyveket ajánl.

— **A városházáról.** Celldömölk nagyközség képviselőtestülete holnap, hétfőn délelőtt a városháza tanácstermében gyülést tart, melynek egyedüli tárgya lesz az utcák és járdák aszfaltirozása feletti döntés, valamint az épitőbizottságnak a meghatalmazás kiadása a pályázat kiirására és a szerződesek megkötésére. Az épitő bizottság tervezete szerint a járdák és az utcák aszfaltirozása körülbelül 200000 koronaba jön, mely összeg 50 éves törlesztéssel fizettetik le. A tervezet szerint aszfaltirozva lenne a Kossuth Lajos-, Sági- és Dömölki utca, valamint a Gyarmatay-tértől kezdve a templomig. Cellben, Dömölköt kivéve, a házak előtti járdák kivétel nélkül aszfaltból lesznek s azok költségeiből [illegible] 2/3-részt a háztulajdonosok. A járdák költsége szintén 50 év alatt törlesztetik le. Mint halljuk, az épitőbizottság szorgalmasan dolgozik a terveken s teljes erővel arra törekszik, hogy még ez év őszén megkezdhetők legyenek a munkálatok.

— **Himzőtanfolyam vége.** A világszerte ismert Singer Co. varrógépgyar részvénytársaság pápai fiókja Celldömölkön legutóbb ismét himzőtanfolyamot rendezett, melyen számosan vettek részt. A himzőtanfolyam a napokban ért véget. Mint a cég pápai képviselete velünk közli, az ősz folyamán ismét fog Celldömölkön himzőtanfolyamot rendezni, mely hosszabb időre fog terjedni.

— **A Sághegyről.** Sághegyen a szőlő elég szépen fejlődik, de egyes szőlőkben sok kár észlelhető. A szőlősgazdák állitasa szerint Sághegyen a szőlőkben igen sok kárt okozott a gyakori esőzés.

— **A III. osztályu kereset adó.** Most tárgyalják országszerte a III. osztályu kereseti adót. Elmondhatjuk a költővel, a Kárpatoktól az Adriáig egy bősz üvöltés egy vad zivatar! Mint az ország minden részéből tömegesen szállitja a posta a kereskedők és iparosok panaszait a III. osztályu kereseti adó horribilis felemelése ellen és része van az áldásba az ország minden vidékén, csekély kivétellel minden kereskedőnek és iparosnak. És mivel a III. osztalyu kereseti adót emélik az előző évi adó többszörös összegére, egyformán az ország minden részében lehetetlen ezt a szép egyöntetuséggel országszerte megindult eljárást egyes az előadói tisztet végző adóügyi közegek tulbuzgalmára visszavezetnünk. Hiszen ezek az urak nem tartottak országos kongresszust a III. osztályu kereseti adó együttes felemelésének elhatarozasa céljából, kellett tehát valami titkos rendeletnek, valami felsőbb utasitásnak megjelenni, mely az illetőket adófelemelési javaslataik megtételében az adóemelés legszélső határáig valo elmenésre kötelezte. Ez az általános felfogás, amelyből aztán a következő nem minden logika nélkül való vélemény fejlődött ki. A kormány jol tudja, hogy a majdnem két éven at tartott ex-lex ideje alatt felgyülemlett adóhatralékokból jelentékeny összegek behajthatlanok lesznek. Ez a hiany pótlandó a III. osztályu keresetadót kell erősen felemelni, ez lévén a legelasztikusabb és egyszersmind a legkönnyebb behajtható adónem. Mi nem állitjuk, hogy a kormány efféle [illegible] fondorlatai szándékozik az államkincstár deficitjét [illegible], de érthetőnek [illegible] emberek, miután a tulságos megadóztatás okait nem latjak, azokat felfedezni nem képesek, efféle feltevésekben vélik a kiméletlen megsarcolás okat feltalalni. Hogy mennyire fog a felébredt vis inertie az uj kormány népszerüségének ártani, azt fejtegetnünk talán nem szükséges. Es mindezen az altalanos mizeriumon mi keveset segithetünk, Mert talán egyes üzletemberek felemelt adojából leengednek valamit, egy ujabb adózási ciklus beköszöntével azonban ujból kezdetét veszi a zaklatas, a hajsza, az adóhatalmasságok előtt való alázatos esedezés. Nem kegyelmet, hanem igazsagot van joguk követelni az iparosoknak és kereskedőknek. Ehhez persze nem a meghunyászkodás, nem alázatos kérelmezés, hanem a polgari önérzetből fakadó bátor szókimondás kell. Nem adóleszállitásokat, mérsékléseket, hanem gyökeres adóreformot kell követelnünk. E célból a III. osztályu keresetadó által érdekelt összes adózóknak országos kongresszust kellene tartoniok, abban meg kellene állapitaniok kérdéses adonem gyökeres reformjának tervezetét, ezt egy monstre küldöttség utján kell nemcsak a pénzügyminiszteriumhoz, hanem a kormany összes tagjaihoz eljuttatni, amely küldöttség tagjai hasonlitsanak a mezőgazdasag érdekeink szószólóihoz abban, hogy nem kertelnek, nem komplimentiroznak, hanem őszinte nyiltsággal föltarják a kereskedőknek és iparosoknak az adóreform tekintetében való jogos követelményeiket.

— **Osztrák áru a „tulipán“ cégére alatt.** Az osztrak szemtelenkedés egy kirivó példaját közlik velünk. A bécsi Riesz és Grundmann cég mar ezelőtt négy évvel „Tulipan vászon“ védjeggyel lajstromoztatta vásznait, tudatában lévén annak, hogy mily könnyen üt fel a naiv magyar a hangzatos elnevezéseknek. Persze hogy a mostani tulipán mozgalom nagyon kapóra jött, az osztrák cegnek és valósaggal elárasztotta a magyar piacot tulipán vasznával, melyet mind magyar gyártmányt szerepeltet. Ezt a perfidiat most azzal tetézi meg, hogy védjegy bitorlás cimén perli azokat a magyar gyárokat, amelyek nyartmányaik elnevezését a tulipánnal bármily vonatkozásba hozzák. Ergó ez az osztrák cég a magyar gyárakat szeretné megbüntettetni mert honi-iparterméküket magyaros [illegible] rik forgalomba hozni, holott jog (?) szerint az osztrák ipar cikkeknek dukal a hazafias magyar jelző! Futa dolog! Annyi azonban bizonyos, hogy maholnap oda fogunk jutni, hogy az osztrák arcátlanság még a magyar elnevezéseket is kisajátitja,

— **Korcsmárosok kongresszusa.** A budapesti korcsmárosok ipartársulata, az ország korcsmarosait folyó évi szeptember hó 4-ikére országos korcsmáros kongresszusra hivta egybe. A kongresszus napirendje a következő: Az italmérési törvény módositasának sürgetése és pedig a következő irányban: a) italméres, engedélyt kizárólag az italméréssel hivatásszerüleg foglalkozó korcsmáros és vendéglős kaphasson. Ehhez képest: b) Ne adassék ezentul füszeresnek, szatócsnak, fogyasztási szövetkezetnek stb. engedély bor és sör mérésre. c) Pálinkamérés jellegével biró üzlet ne nyerjen ezentul jogot bor és sör mérésre. d) Az italmérési illeték osztályainak aranyosabb beosztása és a magánfogyasztó, ki nagyobb mennyiségben hoz be bort a vámterületre, vonassék be az ital-illeték viselésébe, miáltal a korcsmáros illeték-terhe a kincstár károsodása nélkül önmagától is csökkenni fog. Az ital-illeték a zárt fogyasztási vámterületeken már az ital behozatalánál rovassék le a fogyasztási adóval együtt. e) Uj jogok kiadása előtt a pénzügyi hatóság részéről az ipartársulat véleménye beszerzendő. Ahol ipartársulat nincs, ott csakis a már telepedett korcsmárosok sérelme nélkül adható ki az ujabb engedély. f) Az adó és illeték-kivető bizottságokba a kisebb kárcsmáros is hivatalból hivandók be. Ahol ipartársulatok vanvan, ott a társulat utján történjék a behivás. 2. Miután a kocsmai ipart ezidőszerint a képesitéshez kötött iparágak közé sorozni még nem lehet, rendéleti uton mondja ki a kormány, hogy azon helyeken, hol a korcsmárosok és vendéglősök ipartársulatot létesitenek, minden korcsmáros és vendéglős köteles az ipartársulat tagjává lenni 3. Egy országos korcsmaros hitel- és fogyasztási- (nagyban való beszerzési) szövetkezet alapitásának megbeszélése. 4. A kongresszus tagjainak tisztelgése a kormány tagjainál és a kongresszus határazatainak figyelmükbe ajánlása.

Kiadó pince.

A celldömölki izr. hitközség temploma alatt levő **pincehelyiség minden órán bérbeadó.** — Bérbevenni szándékozóknak bővebb felvilágositással szolgál

Dr. Deutsch Samu
elnök.

CSATÁRY KÁROLY
polgári és egyenruha szabó
SZOMBATHELY,
Király-utca, Techet-féle házban.

Készitek a legujabb divat szerint, a legkitünőbb kivitelben, versenyképes árakon, teljes garancia mellett, mesteri szabásban a legfinomabb magyar, angol es francia szövetekből

férfi-ruhákat

és elvállalom bármiféle

egyenruhák

készitését is.

Kivánatra mintákat küldök, avagy egy levelező-lapon történt meghivásra bárhová személyesen elmegyek.

Szives támogatást kérve, — maradtam illő tisztelettel

Csatáry Károly,
polg. és egyenruha szabó
SZOMBATHELY

HORNYOS ZSINDELY
ALAGCSÖVEK
ISZAPOLT ANYAGBÓL
BÉRMENTAE minden állomásra.
Bővebbet: GAYER GYULA cégnél
Celldömölk.
Első Szombathelyi Gőztéglagyár.

A már 32 éve a kerékpárvilágot uraló eredeti angol **Halical Premier** s **The Champion** kerékpárakat dupla harang csapágygyal, 3—5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül, szigorúan az eredeti gyári árakon 12 és 15 koronas részletekre adjuk és **kerékpár alkatrészeket** az egész világon létezo összes kerékpárakhoz (külső és belső gummik, csengok, lámpák, pedálok, láncok, conusok, eszeszeket, stb.) óriási forgalmunk következteben

30% árleszállitással

szállitunk vidékre és bárhová.

Elsorendü Singer varrógépeket nagybani eredeti gyári árban 75 koronatol feljebb adunk.

Láng Jakab és fia

kerékpár és varrógép nagykereskedők,

Fióküzlet Baros-tér 4. II. Zsigmond-u. 9.

Javitásokat saját műhelyeinkben szakértelemmel, olcson csinálunk. — Használt gépeket beceserélünk.

Disz-árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

SZEIFERT JOZSEF POZSONY

Halászkapu-utca 4 sz.

cs. kir. udv. fegyverszálitó. — Interurbahn telefon 252.

Ajánlja dus raktárát:

Henri Pieper eredeti Diana fegyverekből ugyszintén célszerü Hemmerle féle fegyverekből

J. P. Sauer u. Sohn cég Krupp Frigyes-féle különleges acélcsövü fegyverekből,

eredeti gyári árakon.

Legujabb!! Browning féle önmüködő ismétlő serétes vadászfegyver 12 öbn. ered. gyári áron azaz 210 kor-ért nálam kapható

Cs. és kir. állami áruda által osztrák-magyar füstnélküli I. számu vadászati és tarcsa-porral töltött töltények, továbbá szállitok minden fajta kész vadásztölteményeket mindenkor pontosan és frissen töltve minden kaliberühöz a legolcsóbb áron.

Vadászati, utazási és sporti különlegesség! **Saját lövöld-!**

A pozsonyi Ipk mezőgazdasági országos kiallitás alkalmával vadászfegy-

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz a kiadóhivatal.

A gazdaközönség b. figyelmét

van szerencsénk felhivni, miszerint intézetünk rendkivüli előnyös

törlesztéses jelzálog -- kölcsönöket ad

4½- és 5% alapon 10-65 evig

terjedő időre, a legmagasabb összegben földbirtokokra I. helyen való bekebelezésre.

Ezen kölcsönök előnye, hogy kamatjuk a váltó-kamatnál sokkal olcsóbb és hogy ebben az olcsó kamatban már a tőke törlesztés is benne van.

A tőkét tehát nem kell külön visszafizetni, hanem a kamatok pontos fizetése esetén a tőke önmagától törlesztődik

Drágább kölcsönöket olcsobb kölcsönökre változtatunk.

Az átváltozás (convertálás) esetén a régi kölcsön kitáblázása és az uj olcsóbb kölcsön betáblázása bélyeg- s illetékmentes

Nem-törlesztéses kölcsönöket [illegible]

Betéteket elfogad kamatozás végett előnyös feltételek mellett. takarékpénztári könyvecskére és folyó számlára

Leszámitol váltókat mérsékelt kamatláb mellett.

Bevált bel- és külföldi értékpapir-szelvényeket és külföldi pénznemeket

Bővebb felvilágositást és prospektust ad a

Kemenesaljai Takarékpénztár Részvénytársaság.

Celldömölkön (Kiss-Cell) Sági-utca Saját ház.

Nyomatott a Kiscótulajdonos „Vértanuk"-könyvnyomda és hirlapkiadó-vallalat gyorssajtóján Devecserben. 1906.